

Den gode skolen

Alt er ikke like viktig i skolen. Noe er viktigere enn det meste. Skolen må først og fremst være et godt sted å være for alle som er der.

Den gode skolen kjennetegnes ved at tre forhold må være på plass.

- Alle som har skolen som arbeidssted skal ha en trygg og god hverdag, med fravær av krenkende atferd og mobbing.
- Alle elever skal ha et godt og utviklende læringsmiljø, med rom for individuelt tilpasset opplæring, og med fravær av ødeleggende bråk og uro.
- Alle voksne skal ha et godt arbeidsmiljø, med handlingsrom og mulighet til å kunne gjøre en god nok jobb.

Målsettingene over er gjensidig utfyllende, men trygghet og tilhørighet bør alltid komme først. Skolen har barn og ungdom til låns. Skolen må derfor kunne forsikre både eleven og foreldrene om at "her skal absolutt alle ha det trygt".

Fag og læring

Det synes som en utbredt oppfatning at den gode skolen først og fremst er synonymt med innholdet og utbyttet den gir:

- læring og gode karakterer
- et høyt faglig innhold
- gode resultater på nasjonale prøver
- god internasjonal ranking

Hovedaktiviteten i skolen bør alltid være fag og læring. Det er ingen motsetning mellom det, og arbeidet for trygghet og et godt læringsmiljø. Det

ligger imidlertid en klar motsetning i hva skolen bør vektlegge sterkest og arbeide med først, og hva som kommer deretter.

Trygghet for den enkelte elev bør være en rammefaktor på linje med at skolen har tak, vinduer og varme om vinteren. Mangler trygghet, er det på dette området innsatsen først og fremst må legges inn.

Også læringsmiljøet bør være en rammefaktor. Mens mange elever er faglig sterke, tar gode valg, kan konsentrere seg under varierende forhold, og kan tåle uro og bråk, mindre krenkelser, voksne som drar i ulik endring, og mangel på struktur og forutsigbarhet, så er det også mange elever som ikke i samme grad takler dette på en god måte.

Mange av tiltakene og organiseringene som blir gjort i skolen, er primært for den elevgruppen som trenger det mest, men ikke bare. Svært mye av den organisering, systembygging, og voksentilnærming som er avgjørende nødvendig for noen elever i skolen, er ofte godt for alle.

Det er en nær og åpenbar sammenheng mellom skolen som er god for alle, og de faglige resultatene som blir prestert og produsert i skolen. Skoler som klarer å demme opp for usikkerhet og krenkelser, samt klarer å utvikle gode læringsmiljøer som inkluderer alle, har et bedre fundament for arbeid med fag og læring, enn skoler som opplever det motsatte.

Kjennetegn på den gode skolen

Den gode skolen har et vel definert ståsted på minst ni områder.

- Den legger vekt på å være i forkant av trøbbel.
- Den har et fast fokus og klare prioriteringer: Noe kommer først. Resten kommer deretter.
- Den har verktøy for å avdekke uønskede forhold på et tidlig stadium.
- Den har strategier for å stoppe negative forhold på et tidlig stadium
- Den har strategier og gode tilnærminger for å sikre at alle voksne drar i samme retning i forholdet til elever (og foreldre).
- Den vektlegger voksnes ansvar for den gode en-til-en relasjonen.
- Den ser at virksomheten har en kjerne som må holdes fast ved, og at alle andre aktiviteter kommer utenpå og ikke i stedet for.

- Den har en aktiv ledelse, som er i posisjon, som ser ansatte, og som over tid sikrer at rett person er på rett sted, og at ingen står alene.
- Og ikke minst: den må ha handlingskompetanse, dvs. viljen, evne og kunnskap som kreves for å gjennomføre.

I den store sammenhengen er den norske skolen en god skole. Men det hjelper lite for de titusener av elever som ikke har det godt der. Alle som opplever krenkelser, mobbing, usikkerhet og ødeleggende uro som del av sin hverdag, har også rett til å ha det godt i skolen. Derfor blir skolen først god, når den er god for alle.

Det er oftest ikke vrangvilje som gjør at skoler ikke klarer å bygge den gode skolen for alle. Det som mangler er ofte innsikt om at det er mulig, og kunnskap om hvordan skolen skal få det til.

Plattformen for den gode skolen

Det finnes en plattform for den gode skolen. Den består av systemer og tilnærminger som i samspill gjør det mulig for skolen å kunne bli god for alle. Uten plattformen på plass, skal det godt gjøres å lykkes med denne målsettingen. Plattformarbeidet vil alltid avgjøre hvorvidt skolen lykkes godt nok eller ikke.

Alle skoler bør ha ett grunnfjell av systemer, aktiviteter, prioriteringer, tilnærminger og måter å organisere skolen på, for å sikre at absolutt alle skal ha en god, trygg og meningsfull hverdag i skolen. Dette bør danne plattformen som all annen aktivitet hviler på, og tydelig vise at "slik gjør vi det her".

Les mer om **Plattformen for den gode skolen**

Verktøy for å lykkes

Det finnes en rekke gode verktøy og tilnærminger som kan hjelpe skolen å lykkes på områdene over. Effektiv og nyttig bruk av verktøy forutsetter at man vet hva verktøyene kan gi av muligheter, at man vet hvordan de kan brukes best mulig, og at man vet hvordan det er mulig å gi verktøyet plass i en hektisk og mangfoldig arbeidshverdag.

Verktøyene er:

1. Hyppige og korte elevsamtaler med alle elever.
2. Etablering av felles voksenledelse over en gitt elevgruppe.
3. Innføring av en nulltoleranse tilnærming og prosess, mot krenkende og ødeleggende atferd.
4. En fast og vanntett organisering av arbeidet mot krenkende atferd og mobbing, med skoleleder i førersetet.
5. Etablering av en back-up ordning som kan bidra til å fange opp elever som tar dårlige valg, ikke får til, er i negative roller, eller som velger å gå på tvers.
6. Hyppige, men korte medarbeidersamtaler.
7. Et vel definert skole-hjem samarbeid, med lav terskel for kontakt begge veier.
8. Et konkretisert årshjul som sikrer prioritet, langsiktighet, forutsigbarhet, gjentakelse og vedlikehold av god praksis som virker.
9. Ansvarliggjøringsstrategier som ikke er relasjonsnedbrytende, men hjelper elever til å ta gode valg

I tillegg kreves handlingskompetanse, spesielt fra ledelsens side. Det vil si evne, vilje, kunnskap og mulighet til å ta nødvendige grep, innføre kunnskap og kompetanse dersom den mangler, og til å se utfordringer og problemer det må gjøres noe med. En proaktiv skoleledelse er en grunnleggende forutsetning for at skolen skal bli god for alle.

På disse sidene kan du lese mer om plattformen, og om nødvendige verktøy for å bygge den.

- **Plattformen for den gode skolen**

- **Verktøy**

- **Elevsamtalen**

- **Felles ledelse**

- **Skoleledelse**

- **Back-up ordninger**

- **Nulltoleranse prosess**

- **Medarbeidersamtaler**

- **Ansvarliggjøring**

- **Den gode en-til-en relasjonen**

